

Motion till riksdagen 2005/06:L289

av Solveig Hellquist m.fl. (fp)

Delad premiepension

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att den totala premiepensionen för makar och sambor skall fördelas lika mellan dem om de inte begär att denna regel inte skall tillämpas.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att makars intjänade pensionsrättigheter bör delas lika i samband med bodelning.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det nya pensionsystemet ger möjligheter att varje år överföra premiepensionen mellan makar om detta begärs särskilt. Därigenom skall de kunna utjämna pensionerna mellan sig. Den med högre intjänad pension kan överföra intjänad premiepension till den med lägre intjänad pension. Denna möjlighet är okänd för många. Jämställdhetsskäl talar för att grundregeln för makar och sambor bör vara att deras totala årligen intjänade premiepension automatiskt delas lika mellan dem. Detta bör gälla även för makar och sambor som saknar gemensamma barn. De som inte vill tillämpa denna regel skall aktivt begära detta. Den exakta utformningen bör utredas närmare. Därvid bör också prövas en skärpning av reglerna om pensionsrättigheter vid skilsmässa.

Kvinnor tjänar generellt sett mindre än män vilket de facto påverkar pensionen. Tidigare pensionsystem var i vissa delar mer generöst mot kvinnor eftersom pensionen grundade sig på de 15 bästa åren. Kvinnorna hade därmed faktiska möjligheter att tjäna in en dräglig pension efter att ha tagit hand om hem och barn under många år. I det nuvarande pensionsystemet är det raka rör mellan intjänade pensionsrättigheter och vad man får i pension. Idag har män därför betydligt högre pensioner än kvinnor. Så länge äktenskapet/samboförhållandet varar har båda makarna rätt till en likvärdig levnadsstandard även om de bidrar olika genom sina inkomster. Därför borde de intjänade pensionsrättigheterna följa samma princip. Mannens och kvinnans intjänade pensionsrättigheter bör läggas ihop och fördelas lika i samband med skilsmässa och bodelning. Det skulle innebära att den inkomstutjämning som sker inom äktenskapet/samboförhållandet även skulle utjämna pensionerna.

Med dagens regler ingår privata pensionsförsäkringar i bodelningen. Det är idag fler kvinnor än män som sparar i individuella pensionsförsäkringar. Vid en bodelning måste alltså kvinnan avstå från hälften av sin inbetalda pensionsförsäkring. Hon kan däremot inte göra anspråk på makens högre pension. Om de politiska beslutfattarna menar allvar med allt tal om jämställdhet – som även innefattar ekonomisk jämställdhet – bör denna orättvisa anses som oacceptabel.

Stockholm den 23 september 2005

Solveig Hellquist (fp)

Helena Bargholtz (fp)

Heli Berg (fp)